

Kontrola hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu SR, nakladania s majetkom štátu a správnosti zostavenia záverečného účtu vybraných rozpočtových kapitol za rok 2004

Kontrola bola vykonaná v zmysle plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2005.

Účelom kontroly bolo zistiť stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti vynakladania finančných prostriedkov, ako aj plnenie povinnosti pri správe a ochrane majetku štátu a získanie podkladov pre vypracovanie stanoviska Najvyššieho kontrolného úradu SR k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2004.

Kontrolovanými subjektmi boli: Ministerstvo obrany SR (ďalej len „MO SR“), práva štátnych hmotných rezerv SR (ďalej len „SŠHR SR“), Ministerstvo vnútra SR (ďalej len „MV SR“), Národný bezpečnostný úrad (ďalej len „NBÚ“), Kancelária Národnej rady SR (ďalej len „KNR SR“), Úrad vlády SR (ďalej len „ÚV SR“) a Štatistický úrad SR (ďalej len „ŠÚ SR“).

Kontrola preukázala nedostatky v hospodárení s prostriedkami štátneho rozpočtu a v nakladaní s majetkom štátu. Išlo predovšetkým o porušovanie zákona o rozpočtových pravidlách, keď boli v rozpore so stanovenými postupmi poskytnuté preddavky a nevhodne sa vynakladali prostriedky štátneho rozpočtu. Zákon o verejnom obstarávaní bol porušený najmä v tom, že sa uprednostňovalo rokovacie konanie bez zverejnenia pred inými transparentnejšími formami verejného obstarávania. Zákon o účtovníctve bol porušovaný najmä nezabezpečením stanovenej evidencie a nedôslednou inventarizáciou majetku a záväzkov. Zákon o správe majetku štátu nebol dodržiavaný najmä pri zabezpečovaní dostatočnej ochrany majetku. V jednotlivých kapitolách boli zistené tieto skutočnosti:

- Na MO SR bolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúce sa rozpočtových prostriedkov, resp. majetku v celkovej sume 124 198,4 tis. Sk, z toho rozpočtová disciplína bola porušená v sume 14 142 tis. Sk, najmä nedodržaním stanovených podmienok poskytnutia preddavkov. Nehospodárne a neefektívne použitie rozpočtových prostriedkov bolo zistené v sume 104 333 tis. Sk, najmä oneskoreným použitím zakúpenej automobilovej techniky v sume 94 421 tis. Sk, nespĺnením predmetu dodávky a vrátením poskytnutého preddavku po viac ako 5 mesiacoch. Ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní neboli dodržané v prípade verejného obstarávania vykonania auditu a poskytnutím preddavku v rozpore so súťažnými podmienkami. Účtovníctvo nebolo vedené úplne a preukázateľným spôsobom tak, aby verne zobrazovalo skutočnosti, ktoré sú jeho predmetom v celkovej sume 3 229 tis. Sk. Zásoby v celkovej hodnote 3 986 tis. Sk, získané na základe zmlúv o prevode správy majetku, boli zaúčtované do majetku len v hodnote 757 tis. Sk. Ďalej bolo zistené, že kontrolovaný subjekt nemal vedené v účtovníctve všetky faktúry, ktoré sa týkali realizácie vzájomného zápočtu záväzkov a pohľadávok. Kontrolovaný subjekt nekonal vždy v súlade s ustanoveniami zákona o správe majetku štátu. V troch prípadoch vzájomného zápočtu záväzkov a pohľadávok neboli dodržané zákonom stanovené podmienky na jeho realizáciu, nakoľko kontrolovaný subjekt vykonal zápočet takých účtovných dokladov, ktoré nevedol v účtovnej

evidencii, čím nebola splnená podmienka existencie pohľadávky dlžníka voči štátu a pohľadávka dlžníka tak nemohla byť splatná.

- V SŠHR SR bolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa rozpočtových prostriedkov, resp. majetku v celkovej výške 124 526,2 tis. Sk. Nehospodárne vynakladanie rozpočtových prostriedkov v sume 117 318,2 tis. Sk sa týkalo hlavne obmeny, predaja komodít štátnych hmotných rezerv a nehospodárneho vynakladania finančných prostriedkov za služby. V 12 prípadoch bolo zistené porušenie ustanovení zákona o účtovníctve, dôsledkom čoho bol nesprávne vykazovaný majetok a následne neboli dodržané podmienky vykonania inventarizácie. K porušeniu ustanovení zákona o správe majetku štátu došlo pri realizácii investičnej výstavby v prospech SŠHR SR, keď uhradený nehnuteľný majetok v sume 4 208 tis. Sk nebol vedený v majetku SŠHR SR, v 5 prípadoch kontrolovaný subjekt nepenalizoval omeškané platby za úhradu nájomného za prenájom majetku štátu a v 1 prípade nebola zabezpečená ochrana majetku štátu v sume 2 614 tis. Sk z dôvodu neriešenia vzniknutej škody.
- Na MV SR bolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov v celkovej sume 38 121,8 tis. Sk. Zistenia sa týkali najmä porušovania zákona o rozpočtových pravidlách, zákona o účtovníctve a zákona o verejnom obstarávaní. V 19 prípadoch bola porušená rozpočtová disciplína v celkovej sume 6 637 tis. Sk, a to najmä z dôvodu nesprávneho financovania bežných a kapitálových výdavkov. Nehospodárne konanie bolo zistené v 13 prípadoch v celkovej sume 20 970,6 tis. Sk najmä vynaložením prostriedkov na vypracovanie prípravnej a projektovej dokumentácie investičných akcií, ktoré neboli realizované. Maximálna hospodárnosť nebola preukázaná ani pri obstarávaní projektu optimalizácie ekonomických procesov. Vo viacerých prípadoch bolo zistené porušenie ustanovení zákona o účtovníctve v celkovej sume 1 139,4 tis. Sk, a to najmä, keď do obstarávacej ceny boli zahrnuté aj výdavky na biologickú rekultiváciu a výdavky na prípravu zamestnancov. Porušenie ustanovení zákona o verejnom obstarávaní bolo zistené v prípade obstarania dreveného nábytku, keď bol bezdôvodne zvýšený finančný objem plnenia dodávok, ktorý už spĺňal kritériá pre použitie nadlimitnej metódy verejného obstarávania. Náležitá pozornosť sa nevenovala dodržiavaniu ustanovení zákona o správe majetku štátu pri posúdení vzniknutej škody za odcudzené vozidlo.
- V NBÚ bolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov v celkovej sume 322,7 tis. Sk. Porušenia v celkovej sume 244,8 tis. Sk sa týkali nehospodárneho vynakladania finančných prostriedkov poskytovaním neprimerane vysokých preddavkov na tepelnú energiu a triedenia úhrad na nesprávnej podpoložke rozpočtovej klasifikácie. Ďalej bolo zistené, že NBÚ má v správe pozemok v obstarávacej cene 18 075,8 tis. Sk, ktorý v súčasnosti nevyužíva a ani výstavba nebola v rozpočte NBÚ na roky 2005–2007 finančne krytá. V roku 2005 za uvedený pozemok odviedol daň z nehnuteľnosti v sume 23,7 tis. Sk..
- V KNR SR bolo zistené porušenie rozpočtovej disciplíny v celkovej sume 519,8 tis. Sk, keď z limitu kapitálových výdavkov bolo financované obstaranie nábytku, ktorý nespĺňal kritériá podľa zákona o daniach z príjmov. Nehospodárne a neefektívne použitie rozpočtových prostriedkov bolo zistené pri úhradách za tlmočenie a prekladateľskú činnosť. Porušenie zákona o cestovných náhradách bolo v prípade oneskoreného vrátenia preddavkov na zahraničné pracovné cesty, zadržané boli finančné prostriedky v sume 12,1 tis. Sk. Pri kontrole dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní boli zistené nedostatky vo vedení dokumentácie.
- Na ÚV SR bolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov v celkovej sume 8 681 tis. Sk. Ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách boli porušené v sume 1 986 tis. Sk, najmä nezabezpečením hospodárnosti a efektívnosti použitia prostriedkov štátneho rozpočtu. ÚV SR uzatváral s viacerými fyzickými osobami zmluvy o poskytovaní poradensko-konzultačných služieb. Predmetom zmlúv uzatvorených s externými spolupracovníkmi boli činnosti, ktoré mal ÚV SR zabezpečovať vlastnými zamestnancami. Ďalej bolo zistené, že ÚV SR porušil ustanovenia zákona o cestovných náhradách oneskoreným vyúčtovaním a vrátením

preddavku v cudzej mene a zákona o účtovníctve pri účtovaní prevádzkových preddavkov.

V ŠÚ SR bolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov v celkovej sume 11 174,4 tis. Sk. Z toho bolo nehospodárne vynaloženie prostriedkov pri obstaraní kopírovacieho zariadenia v hodnote 426,9 tis. Sk a pri poskytovaní poradenskej a konzultačnej služby, keď bola vykonaná úhrada 174 tis. Sk bez preukázateľného dokladu o vecnom plnení. Nedostatky boli zistené aj v dodržiavaní zákona o správe majetku štátu. V účtovnej ani v operatívnej evidencii neboli vedené pozemky o celkovej výmere 7 841 m² v hodnote 9 123,2 tis. Sk, čím bol následne porušený zákon o účtovníctve. Boli zistené aj prípady porušenia zákona o cestovných náhradách

Na odstránenie zistených nedostatkov pri predchádzajúcej kontrole hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu SR, nakladania s majetkom štátu v jednotlivých kapitolách v roku 2004 bolo prijatých 69 opatrení. Z nich bolo 54 opatrení splnených alebo sa priebežne plnili a 15 nesplnených. Plnenie opatrení prispelo k zníženiu rozsahu nedostatkov zistených pri súčasnej kontrole oproti stavu, ktorý bol zistený v I. polroku 2004.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnymi zástupcami kontrolovaných subjektov a boli využité pri spracovaní stanoviska NKÚ SR k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2004.

Na odstránenie zistených nedostatkov boli prijaté opatrenia, ktorých plnenie bude predmetom ďalšej kontroly.